

UNHCR
The UN Refugee Agency

ДА ПРЕПОДАВАМЕ ЗА БЕЖАНЦИТЕ

ВЪЗРАСТ
9 – 12

РЪКОВОДСТВО
ЗА УПРАЖНЕНИЯ

Повече материали ще намерите на: unhcr.org/teaching-about-refugees

© 2017 ВКБООН

ПРЕДИ ДА ЗАПОЧНЕТЕ

Бележка относно включването на темата за бежанците, лицата, търсещи закрила и мигрантите в планирането на уроците.

Преди да проведете упражнения по темата за бежанците, лицата, търсещи закрила и мигрантите, отделете време, за да помислите за учениците от вашия клас. Има ли сред тях бежанци, деца в процес на получаване на международна закрила ли са или лица без гражданство?

Ако е така, опитайте се да разговаряте с тях и техните родители в зависимост от възрастта им. Ако е възможно, добавете идеи и обратна връзка от родителите и децата в сесиите и потърсете от тях отговори на въпросите единствено ако те изрично са проявили готовност да отговорят на въпросите ви или да обсъждат тези теми.

Лицата без гражданство нямат национална принадлежност към нито една държава. Липсата на гражданство възниква в много различни ситуации. Например някои етнически или религиозни групи не се

признават от националните закони за граждани на съответната държава, някои деца са родени извън държавата, в която родителите им имат гражданство, и не могат да получат гражданство нито в родината на родителите си, нито в държавата, в която са се родили. В някои държави по света има закони, които не позволяват на майката да предаде националността си на своите деца.

Лицата без гражданство често нямат достъп до основни права като образование, здравеопазване, заетост, свобода на движение и др. Без тези права те обикновено са изправени пред много трудности и разочарование.

Внимавайте, когато използвате думи като „държава“ и „националност“, ако имате деца без гражданство в класа. Вместо това може да използвате думите „вашият дом“ или „вашата култура“.

ОБРАЗОВАТЕЛНИ УПРАЖНЕНИЯ

Ето някои упражнения, които може да изпълнявате с децата в класа, за да преминете от изучаване на темата за бежанците към предприемане на действия.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

1 | Приемане и показване на съчувствие към новодошлите в училище.

Реализиране на изследователски проект с цел създаване на справочник за новодошлите деца в училище.

Стъпка 1: Да се проведе дискусия относно какво е да си нов ученик в ново училище, когато току-що си пристигнал в държавата. Оставете децата да изберат темите, по които смятат, че е добре да има насоки.

Стъпка 2: Това може да стане под формата на изследователски проект, в рамките на който децата да проведат, ако предпочитат анонимно, анкета сред други деца от училището, в която да ги питат какво според тях е да си новодошъл в училището.

Тези, които се чувстват по-уверени, могат да заявят, че са на разположение за интервюиране от децата, реализиращи проекта. Децата могат да интервюират и родителите си, като им задават въпроси какво трябва да правят, когато се записват или започват новата учебна година.

Стъпка 3: Децата могат да проведат проучването си заедно, като използват информационно табло в класната стая, например голямо табло, на което да записват резултатите си. Накрая може да използват помощ от учител, за да съставят справочника въз основа на материалите, събрани на информационното табло.

Предложение за заключение след дискусията – „Това е полезен начин да разберем колко важно е да сме мили и да помагаме на новодошлите деца в училище. Нека видим дали бихме могли да продължим да правим това през цялата година.“

РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

2 | Добиване на представа за икономическото състояние на хората, търсещи международна закрила.

Стъпка 1: Помолете децата да разговарят с родителите си за това колко пари харчат всяка седмица или месец за храна. Децата могат анонимно да посочат сумата на лист хартия и след това заедно да изчислят средната сума на седмица.

Стъпка 2: Разберете колко е седмичният отпускан бюджет на търсещите закрила и сравнете сумата с получените стойности.

Стъпка 3: Разделете децата на малки групи и ги помолете да направят списък на храната, необходима за една седмица на четиричленно семейство.

Стъпка 4: Организирайте посещение на местен супермаркет или магазин, за да видят децата колко пари им трябва за купуване на продуктите, които те смятат за необходими. Сравнете тази сума със сумата, която семействата харчат средно, и с помощите, които получават търсещите закрила. Организирайте дискусия в класа относно събраната информация и вижте дали децата имат идеи за препоръки относно необходимата помощ за търсещите закрила.

Стъпка 5: Изпратете резултатите до политик на местно или национално ниво и насърчете децата да снимат видео или да изготвят брошури въз основа на наученото, които също могат да бъдат изпратени на политици.

Предложение за заключение след дискусията – „Това беше продуктивно и полезно занимание, което ни помогна да разберем как семействата, които търсят закрила, живеят в нашата страна след пристигането си.“

РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

3 | Научаване на това как да работим съвместно за създаването на нещо, в което всички участват. Да разберем, че приносът на всеки е важен.

Предприемане на съвместна творческа дейност по темата за бежанците и споделяне на начинанието с тяхната общност, например чрез покана на родителите или изнасяне на представление пред училището или пред други класове.

Пример 1: Организиране и провеждане на изложба

Пример 2: Организиране на концерт с танци или игри

Пример 3: Организиране на поетичен рецитал

Пример 4: Написване на книга с разкази

Предложение за заключение след дискусията – „Това беше чудесно упражнение, в което всички участваха активно. Това е полезен начин да разберем колко важен е приносът на всеки от нас.“

РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

4 | Даване на възможност на децата и семействата да се научат да бъдат заедно в една общност.

Организиране на вечерно мероприятие за добре дошли или ежемесечна закуска за новодошлите деца в училището в началото на новата учебна година с игри, в които може да се включи цялата общност. Децата могат да избират игри, да приготвят напитки и закуски или да изпеят песен за добре дошли.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

5 | Научаване на това как да работим съвместно за създаването на нещо, в което всички участват. Да разберем, че приносът на всеки е важен.

Написване на история или стихосбирка, която да помогне на останалите деца да разберат какво преживяват децата бежанци. Книгата може да бъде дарена в училищната или местната библиотека. Всяко дете може да получи копие.

Предложение за заключение след дискусията – „Това беше чудесно упражнение, в което всички участваха активно. Това е полезен начин да разберем колко важен е приносът на всеки от нас.“

РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

6 | Съпричастност със ситуацията на новодошлите деца бежанци.

Изпращане на писма до новодошлите деца бежанци, в които се описва животът в училищата в тяхната държава. Писмата могат да бъдат оставени в приемателен център, където да бъдат раздадени на децата.

Предложение за заключение след дискусията – „Благодарим ви, че написахте тези писма на децата, които наскоро са пристигнали в нашата държава. Важно е да мислим за положението на другите, когато можем.“

РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

7 | Разбиране за положението на новите деца, търсеци закрила в моята държава.

Някои приемателни центрове или приемни мрежи имат възможности за изучаване на процедурите за получаване на убежище в съответната държава.

Стъпка 1: Проверете онлайн или се свържете с мрежа или конкретен приемателен център, за да разберете какви възможности предлагат за представяне на системата за функциониране на приемателния център или процеса по предоставяне на международна закрила.

Стъпка 2: Някои центрове могат да изпратят служител по комуникациите на посещение в класа или в училището, а в някои държави може да има възможност за обмен с други младежи, например изпращане на писма или провеждане на открит футболен мач или други игри.

Стъпка 3: Вижте какви възможности има във вашия регион за запознаване с преживяванията на децата и учениците, търсеци закрила.

Предложение за заключение след дискусията – *може да е благодарност към всеки, който е участвал в посещение или в упражнение.*

РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

8 | Ангажирането на семействата в заниманията в класната стая е чудесен начин да покажем колко разнообразен и интересен е класът ни.

Поканете родителите да дадат идеи за ден на заниманията, в който да се отпразнуват културните различия, например чрез готвене или културни дейности. Съберете децата в кръг или просто в класната стая и обсъдете с тях идеите на родителите, за да разберете кои от тях са готови да реализират.

Предложение за заключение след дискусията – *„Благодарности към всички родители за тяхното участие.“*

РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

9 | Разбиране на положението на бежанците в моята държава.

Стъпка 1: Първо, проверете дали има родители на деца от класа, които са бежанци. Ако да, попитайте ги дали биха се съгласили да споделят преживяванията си като бежанци. Ако не, свържете се с местна обществена организация, която помага на бежанците, и ги помолете да изпратят бежанец или служител на посещение в класа.

Стъпка 2: Окуражете децата да задават повече въпроси, за да могат да разберат по-добре какво означава да си бежанец, който се интегрира в нова държава.

Стъпка 3: Помолете учениците да питат как те биха могли да подпомогнат тези процеси и след това заедно с целия клас направете проект, който да отразява споделеното от бежанците или от представителите на организацията.

Предложение за заключение след дискусията – *„Благодарности за хората, дошли на посещение или в рамките на упражнение, и отбелязване на това колко е ценно да се разбере какво преживяват бежанците чрез взаимодействие със самите тях.“*

Повече материали ще намерите на: unhcr.org/teaching-about-refugees

Тези образователни материали са разработени от Миали Дермиш с участието на Летиция Лемайстре.

© 2017 ВКБООН